

<p>Getty Images/iStockphoto</p>

© Getty Images/iStockphoto

Fijn stof uit kachels leidt tot duizenden vroegtijdige overlijdens. Overheid, industrie en ecologen slaan de handen in elkaar. Maar moeten we niet vooral minder hout verstoffen?

Houtkachel moet schoner

VAN ONZE REDACTEUR **JEF POPPELMONDE**

BRUSSEL | De uitstoot van verwarmingstoestellen op hout tegen 2030 halveren en op zijn minst de helft van alle verouderde toestellen vervangen – het liefst zelfs allemaal. Dat zijn de centrale doelstellingen van de ‘Green Deal Huishoudelijke Houtverwarming’, die de Vlaamse overheid, de sectorfederatie Agoria en een hoop partners, waaronder de Federatie van Schoorsteenvegers en de Bouwunie vandaag ondertekenen.

Om die doelstellingen te halen, verbinden zij zich tot de nodige inspanningen. Die beperken zich in eerste instantie vooral tot onderzoek. Maar dat is ook nodig, zegt Patrick Van den Bossche van Agoria, want ‘er zijn veel lacunes in de kennis over houtkachels in Vlaanderen, over hun impact en hoe we daarmee moeten omgaan’.

De grootste uitdaging wordt de Vlaming ervan te overtuigen om zijn vertrouwde, vaak oude en vervuilende kachel van de hand te doen. Maar liefst zestig procent van alle kachels is ouder dan vijftien jaar, en stoot tot twaalf keer meer fijn stof uit dan moderne modellen. Bovendien kochten negen op de tien gebruikers hun kachel niet voor de warmte maar voor de sfeer.

Vochtmeters

‘De cruciale vraag moet zijn of hout überhaupt nog een rol heeft in de verwarming van de toekomst’

BENJAMIN CLARYSSE

Bond Beter Leefmilieu

De overheid onderzoekt wat de meest geschikte pistes zijn voor de uitfasering van de oudste stookinstallaties. Ze kijkt dan onder meer naar een premie voor wie zijn oude kachel inlevert. Alleszins komt er ook een inzamelsysteem dat het verwijderen van een oude kachel eenvoudiger moet maken.

Tegelijk gaat de industrie, onder leiding van Agoria, op zoek naar technologische ingrepen die de uitstoot van de moderne houtkachels verder kunnen doen afnemen. Dat kan onder meer door de rookgassen te zuiveren of door de installatie van vochtmeters, die het gebruik van nat hout, dat meer schadelijke emissies veroorzaakt, kunnen vermijden.

Onder leiding van Vito en de universiteiten in Gent en Antwerpen worden nieuwe toepassingen ontwikkeld. En er komen strengere voorwaarden voor de installatie en het onderhouden van stooktoestellen.

Dodelijk stof

Waarom is dat allemaal nodig? Houtstook is volgens de Europese regels ‘hernieuwbaar en CO₂-neutraal’. Toch draagt het, met de uitstoot van zogeheten *black carbon*, zwarte koolstof, bij tot de opwarming van het klimaat. Maar er is een nog belangrijkere motivatie: fijn stof. Van alle vervuilende stoffen in de lucht is dat de dodelijkste. Maar in Vlaanderen blijven de waarden nergens onder de drempel die de Wereldgezondheidsorganisatie opstelde.

Volgens de data van de VMM is 57 procent van de uitstoot van fijn stof afkomstig van huishoudens. En bij die huishoudens is 87 procent van het fijn stof een gevolg van de verbranding van hout. Een aanzienlijk deel van de 4.100 vroegtijdige sterftes in 2015 als gevolg van fijn stof, is dus te wijten aan houtkachels en open haarden.

Ook Bond Beter Leefmilieu was betrokken bij de opstelling van de *Green Deal*. Maar het akkoord zelf zullen ze uiteindelijk niet ondertekenen. ‘Wij vinden dat hij te veel gericht is op de vervanging van houtverwarming door efficiëntere houtverwarming’, zegt Benjamin Clarysse, beleidsmedewerker energie. ‘Terwijl de cruciale vraag is wat überhaupt de rol van hout in onze toekomstige verwarming is. Volgens ons is die best helemaal niet groot.’

Aandeel brandstoffen voor uitstoot van fijn stof (PM2,5) (in huishoudens in Vlaanderen)

DS Infografiek | Bron: VMM

De toekomstvisie moet zijn om sneller over te schakelen op alternatieve systemen zoals warmtepompen, die zonder verbranding werken. Daar is in deze deal geen aandacht voor.’

Agoria is er niet zo zeker van ‘dat hout geen rol meer zal spelen’. ‘In een aantal gevallen zal het interessant blijven als tijdelijke bijverwarming’, zegt Van den Bossche. ‘Bovendien zal de consument volgens ons niet snel geneigd zijn om de gezelligheid van zijn kachel af te geven. Dus hebben we er alle belang bij om houtverbranding efficiënter en minder vervuilend te maken.’